

2026/1338

16.6.2026

BESLUIT (GBVB) 2026/1338 VAN DE RAAD

van 15 juni 2026

**ter ondersteuning van een project inzake digitale oplossingen voor beveiligde voorraden
conventionele munitie in het nabuurschap van de EU (AIMS/SIMS)**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 28, lid 1, en artikel 31, lid 1,

Gezien het voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In 2001 hebben de lidstaten van de Verenigde Naties (VN) het actieprogramma ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten (het “VN-actieprogramma”) aangenomen. In het VN-actieprogramma zijn de VN-lidstaten overeengekomen handvuurwapens op nationaal niveau beter te reguleren, het voorraadbeheer te versterken, ervoor te zorgen dat wapens naar behoren en op betrouwbare wijze worden gemarkeerd, de samenwerking bij het traceren van wapens te verbeteren en regionale en internationale samenwerking aan te gaan en bijstand te verlenen.
- (2) Op 19 november 2018 heeft de Raad een EU-strategie tegen illegale vuurwapens, handvuurwapens en lichte wapens en munitie daarvoor, getiteld “Wapens beveiligen, burgers beschermen”, aangenomen, waarin werd erkend dat gebrekkige voorraadbeveiliging een belangrijke factor is waardoor wapens en munitie op de illegale markt terechtkomen. De Unie en haar lidstaten hebben zich ertoe verbonden om andere landen te blijven assisteren bij het verbeteren van het beheer en de beveiliging van door de staat aangehouden voorraden, door het versterken van nationale wetgevende en bestuurlijke kaders en instellingen die de legitieme toevoer en het legitieme voorraadbeheer van handvuurwapens en lichte wapens (small arms and light weapons — “SALW”) en munitie reguleren voor de defensie- en veiligheidstroepen, met specifieke aandacht voor markering en registratie, en om normen en goede praktijken voor het omgaan met handvuurwapens en munitie te bevorderen en uit te voeren. De Unie heeft zich er ook toe verbonden de toepassing van nieuwe technologieën voor een doeltreffender beheer van SALW-voorraden te bevorderen en steun te blijven verlenen voor samenwerking en bijstand voor de uitvoering van het VN-actieprogramma, onder meer via fysieke beveiliging en het beheer van de SALW-voorraden en -munitie.
- (3) Op 4 december 2023 heeft de Algemene Vergadering van de VN het mondiaal kader voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus (het “mondiaal kader”) aangenomen, een vrijwillig samenwerkingskader dat een reeks politieke toezeggingen bevat om bestaande initiatieven voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus te versterken en te bevorderen, en bestaande lacunes in dat beheer aan te pakken. In doelstelling 5 van het mondiaal kader worden staten aangemoedigd de technische capaciteit te creëren voor de adequate, systematische en duurzame bewaking van conventionele munitie in nationale voorraden, waar passend en in overeenstemming met het nationale recht, onder meer door het verlenen en ontvangen van internationale samenwerking en bijstand.
- (4) In Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad ⁽¹⁾ is bepaald dat een uitvoervergunning dient te worden geweigerd indien de goedkeuring ervan strijdig zou zijn met de internationale verplichtingen en verbintenissen van de lidstaten, waaronder hun verbintenissen binnen het raamwerk het mondiaal kader.

⁽¹⁾ Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie (PB L 335 van 13.12.2008, blz. 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

- (5) Op 14 april 2025 heeft de Raad conclusies over controle op de uitvoer van wapens aangenomen, waarin hij zich ertoe heeft verbonden verder te werken aan elementen ter ondersteuning van een verantwoorde handel in militaire goederen en technologie, en de Subgroep export van conventionele wapens (Coarm) opdraagt waar nodig de capaciteitsopbouw van derde landen met betrekking tot het beheer van wapen- en munitievoorraden te ondersteunen.
- (6) Het Internationaal Centrum voor humanitaire mijnopruiming van Genève (Geneva International Centre for Humanitarian Demining — Gichd) ontwikkelt het beheersysteem voor de inventaris van munitie (Ammunition Inventory Management System — “AIMS”), een digitaal hulpmiddel ter ondersteuning van een veilig, beveiligd en duurzaam beheer van munitievoorraden. Het AIMS is ontworpen om in synergie te werken met een beheersysteem voor bewakingsinformatie (Surveillance Information Management System — “SIMS”). Het AIMS en het SIMS zullen worden getest in Bosnië en Herzegovina, en Republiek Moldavië heeft grote belangstelling getoond voor beide instrumenten.
- (7) Het is in het belang van de veiligheid van de Unie om Bosnië en Herzegovina en Republiek Moldavië te ondersteunen bij hun aanpassing aan moderne non-proliferatie- en veiligheidsnormen. In dat verband is het passend dat de Unie via een financiële bijdrage steun verleent aan het project getiteld “Digitale oplossingen voor beveiligde voorraden conventionele munitie in het nabuurschap van de EU”, dat bestaat uit de ontwikkeling, de invoering, de integratie en het duurzame gebruik van het AIMS en het SIMS in die landen. Zwitserland heeft zich ertoe verbonden dat project te cofinancieren door een financiële bijdrage te leveren die een aanvulling vormt op de bijdrage van de Unie, teneinde de totale geraamde begroting voor het project te bereiken,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Met het oog op de uitvoering van de EU-strategie tegen illegale vuurwapens, handvuurwapens en lichte wapens en munitie daarvoor, getiteld “Wapens beveiligen, burgers beschermen” en Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB, steunt de Unie het project getiteld “Digitale oplossingen voor beveiligde voorraden conventionele munitie in het nabuurschap van de EU”, dat bestaat uit de ontwikkeling, de invoering, de integratie en het duurzame gebruik van het beheersysteem voor de inventaris van munitie (Ammunition Inventory Management System — AIMS) en het beheersysteem voor bewakingsinformatie (Surveillance Information Management System — SIMS) in Bosnië en Herzegovina en Republiek Moldavië (het “project”).
2. Het project heeft tot doel de organisatorische capaciteiten van de nationale autoriteiten van Bosnië en Herzegovina en Republiek Moldavië voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus te verbeteren, teneinde het risico van omleiding en onbedoelde explosies te beperken.
3. Een gedetailleerde omschrijving van het project is opgenomen in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

1. De hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (de “hoge vertegenwoordiger”) is belast met de uitvoering van dit besluit.
2. De technische uitvoering van het project is in handen van het Internationaal Centrum voor humanitaire mijnopruiming van Genève (Geneva International Centre for Humanitarian Demining — Gichd).
3. Het Gichd voert zijn taken uit onder verantwoordelijkheid van de hoge vertegenwoordiger. De hoge vertegenwoordiger treft hiertoe de nodige regelingen met het Gichd.

Artikel 3

1. Het financieel referentiebedrag voor de uitvoering van het door de Unie gefinancierde project bedraagt 1 000 000 EUR. De totale geraamde begroting voor het project bedraagt 1 389 145 EUR.
2. Voor het beheer van de uitgaven gefinancierd uit het in lid 1 bedoelde financieel referentiebedrag gelden de procedures en voorschriften die van toepassing zijn op de algemene begroting van de Unie.

3. De Commissie houdt toezicht op het correcte beheer van de in lid 2 bedoelde uitgaven. Hiertoe sluit zij een overeenkomst met het Gichd. In die overeenkomst wordt bepaald dat het Gichd moet zorgen voor de zichtbaarheid van de bijdrage van de Unie in een mate die overeenstemt met de omvang van die bijdrage.
4. De Commissie tracht de in lid 3 bedoelde overeenkomst zo spoedig mogelijk na de inwerkingtreding van dit besluit te sluiten. Zij stelt de Raad in kennis van eventuele moeilijkheden in verband met de sluiting van die overeenkomst en van de datum van sluiting van de overeenkomst.

Artikel 4

1. De hoge vertegenwoordiger brengt verslag uit aan de Raad over de uitvoering van dit besluit, op basis van halfjaarlijkse verslagen die door het Gichd worden opgesteld.
2. De Commissie brengt verslag uit aan de Raad over de financiële aspecten van het project.

Artikel 5

1. Dit besluit treedt in werking op de datum van de vaststelling ervan.
2. Dit besluit verstrijkt 36 maanden na de datum van sluiting van de in artikel 3, lid 3, bedoelde overeenkomst, of indien er geen dergelijke overeenkomst is gesloten binnen zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit besluit, zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit besluit.

Gedaan te Luxemburg, 15 juni 2026.

Voor de Raad

De voorzitter

K. KALLAS

BIJLAGE

PROJECTDOCUMENT

Digitale oplossingen voor beveiligde voorraden conventionele munitie in het nabuurschap van de EU: het AIMS/SIMS-project

1. ACHTERGROND EN MOTIVERING VAN DE GBVB-STEUN

1.0 De uitdaging

Het vermogen van een staat om conventionele munitie die in nationaal bezit is en onder nationaal toezicht staat, te classificeren, te kwantificeren en te verantwoorden, is een basisvereiste voor een veilig, beveiligd en duurzaam beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus, alsook voor het versterken van de wapenbeheersing en het voorkomen van omleiding en proliferatie. Zonder deze capaciteit staan staten bloot aan een verhoogd risico op onbedoelde explosies, omleiding en ongecontroleerde proliferatie van munitie. Deze risico's zijn met name kritisch in door conflict getroffen omgevingen met een lage capaciteit waar de nationale autoriteiten vaak niet over de technische, financiële, operationele en organisatorische capaciteit beschikken om hun conventionele munitie te beheren. In een dergelijke context is het mogelijk dat staten:

- niet in staat zijn de munitiebehoeften nauwkeurig te voorspellen of een plan op te stellen voor een tijdige en kosteneffectieve aankoop;
- er niet in slagen munitie die leidt aan kwaliteitsverlies of onveilig is in kaart te brengen, waardoor het risico op onbedoelde explosies toeneemt;
- de mogelijkheid ontberen om verouderde munitie in kaart te brengen en veilig te verwijderen, waardoor de veiligheids- en beveiligingsrisico's zich opstapelen;
- geen volledige registratie hebben inclusief tracement op basis van partij en lotnummer, waarmee hun vermogen om munitie te volgen, omleidingspunten in kaart te brengen en het ondersteunen van onderzoek na omleiding wordt ondermijnd;
- het zicht op de fysieke locatie en de juridische status van munitievoorraden verliezen, waardoor het risico op omleiding toeneemt en de traceerbaarheid wordt belemmerd;
- onvoldoende capaciteit hebben om eindgebruikerscertificaten af te geven en te verifiëren en robuuste risicobeoordelingen vóór en na overdracht uit te voeren, zoals vereist uit hoofde van bilaterale en multilaterale overeenkomsten inzake uitvoercontrole;
- niet in staat zijn te voldoen aan internationale verplichtingen als staten die wapens en munitie uitvoeren en voorraden aanleggen in het kader van instrumenten zoals het Wapenhandelsverdrag (WHV), het actieprogramma van de Verenigde Naties ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten (VN-actieprogramma inzake SALW) en het mondiaal kader voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus (mondiaal kader).

Als reactie op deze operationele en institutionele lacunes is er dringend behoefte aan contextspecifieke, op normen gebaseerde systemen die staten in staat stellen robuuste en duurzame kaders voor voorraadbeheer vast te stellen. Om zowel veiligheids- als beveiligingsrisico's doeltreffend aan te pakken, moeten dergelijke systemen verder gaan dan het registreren van basisgegevens. Ze moeten de systematische verzameling, integratie en analyse van een uitgebreide reeks gegevens ondersteunen, niet alleen over het type, de locatie en de hoeveelheid munitie, maar ook over de toestand, de bruikbaarheid en de bewakingsstatus ervan gedurende de hele levenscyclus. Dit vereist een specifieke digitale infrastructuur die geïnformeerde besluitvorming, risicoprioritering en langetermijnplanning kan vergemakkelijken en tegelijkertijd de wapenbeheersings- en non-proliferatiedoelstellingen kan versterken, in overeenstemming met internationale normen, richtsnoeren en goede praktijken, zoals die welke zijn opgenomen in de internationale technische richtsnoeren voor munitie (IATG) en waartoe wordt opgeroepen in doelstelling 5 en doelstelling 7 van het mondiaal kader.

1.1 AIMS/SIMS: een digitale oplossing voor alomvattend voorraadbeheer

Naar aanleiding van verschillende verzoeken van nationale autoriteiten om steun bij het opvoeren van de inspanningen op het gebied van wapenbeheersing en non-proliferatie door middel van een betere inventarisatie en bewaking van de voorraden conventionele munitie, ontwikkelt het Internationaal Centrum voor humanitaire mijnopruijing van Genève (GICHD) — via zijn adviesteam voor munitiebeheer (het “adviesteam”) — het AIMS/SIMS-softwarepakket.

AIMS (Ammunition Inventory Management System — beheersysteem voor munitievoorraden) is een digitaal, schaalbaar en op de IATG afgestemd software-hulpmiddel dat is ontworpen om een veilig, beveiligd en duurzaam beheer van munitievoorraden te ondersteunen. AIMS, dat is gebaseerd op een voorraadbeheersysteem dat door het Britse ministerie van Defensie wordt gebruikt, bevindt zich momenteel in de ontwikkelingsfase en zal in Bosnië en Herzegovina (BiH) worden getest; er is grote belangstelling vanuit andere landen, waaronder Kazachstan, Moldavië en Peru.

AIMS ondersteunt de nationale inspanningen om de risico's van onveilig en onbeveiligd beheerde munitievoorraden te verminderen en draagt tevens bij tot de versterking van de organisatorische capaciteit van de nationale autoriteiten voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levensduur ervan. AIMS biedt met name de volgende belangrijke voordelen:

- het verhoogt de veiligheid voor het personeel en de burgerbevolking door de veilige opslag, hantering, verwijdering en dito vervoer van munitie te ondersteunen;
- het maakt het mogelijk verliezen en omleiding tijdig op te sporen door middel van realtime voorraadtracering en routinematige fysieke voorraadcontroles;
- het zorgt voor efficiëntere voorraden en minder risico's, door het voorraadbeheer te koppelen aan bewakingsgegevens ter onderbouwing van plannings-, aankoop- en verwijderingsbeslissingen;
- het stimuleert institutionele versterking door procesevaluaties, gestandaardiseerde procedures en capaciteitsontwikkeling op lange termijn te bevorderen, binnen nationaal beheerde kaders.

Hoewel AIMS onafhankelijk werkt, is het ontworpen om in synergie met **SIMS (Surveillance Information Management System — beheersysteem voor bewakingsinformatie)** te functioneren. SIMS volgt de toestand en stabiliteit van munitie in de loop van de tijd en is geïntegreerd in AIMS, ter ondersteuning van risicogebaseerde besluitvorming, planning en beheer. SIMS, dat in overeenstemming met de IATG is ontwikkeld, vergemakkelijkt de systematische verzameling, opslag en analyse van gegevens met betrekking tot fysieke inspecties, chemische testen, blootstelling aan omgevingsfactoren en toestandcodes. Het slaat kritieke informatie op over veroudering, kwaliteitsverlies en instabiliteit (ook voor stukken met een hoog risico zoals munitie met drijfvladingen), waardoor onveilige munitie vroegtijdig kan worden opgespoord. Dit ondersteunt de prioritering van risicobeperkende maatregelen, zoals gerichte verwijdering, verboden of verplaatsingsbeperkingen, en zorgt ervoor dat alleen munitie die veilig kan worden opgeslagen, vervoerd en gebruikt, in de nationale voorraad wordt bewaard.

Wanneer SIMS gekoppeld is aan AIMS, maakt het realtime kruisverwijzingen van voorraad- en toestandgegevens mogelijk, waardoor nationale technische autoriteiten empirisch onderbouwde beslissingen kunnen nemen over bewakingsplanning, toewijzing van middelen en voorraadbeheer op lange termijn. Door bewakingsgegevens in te bedden in een breder voorraadbeheer, versterkt het gecombineerde systeem de nationale capaciteit om het risico op onbedoelde explosies te verminderen en ondersteunt het de naleving van internationale veiligheids- en beveiligingsnormen.

Het AIMS/SIMS-softwarepakket vult een kritieke capaciteitslacune op die niet door een ander bestaand systeem wordt ondervangen, door een nationaal beheerd, op normen gebaseerd en schaalbaar digitaal infrastructuurplatform voor veilig, beveiligd en duurzaam beheer van conventionele munitie aan te bieden. Daarnaast biedt het AIMS/SIMS-pakket de staten de mogelijkheid om de doelstellingen 5 en 7 van het mondiaal kader rechtstreeks uit te voeren en tegelijkertijd vooruitgang te boeken op het gebied van doelstelling 6 (risicovermindering), doelstelling 10 (preventie van omleiding), doelstelling 11 (markering en tracering), doelstelling 12 (informatie-uitwisseling over omleiding) en doelstelling 13 (verzameling en analyse van gegevens over omleiding). Naast afstemming op het mondiaal kader ondersteunt AIMS/SIMS de uitvoering van belangrijke EU-instrumenten voor wapenbeheersing en -beveiliging, waaronder de EU-strategie tegen illegale vuurwapens, handvuurwapens en lichte wapens en munitie daarvoor, Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB (en de herziening ervan in 2019) betreffende wapenuitvoer en de regionale routekaarten inzake handvuurwapens en lichte wapens (SALW) (bv. de routekaart voor de Westelijke Balkan van 2024).

Door nauwkeurige en realtime voorraadgegevens, het bijhouden van de toestand en de traceerbaarheid van munitie mogelijk te maken, versterken deze systemen het vermogen van een staat om risicobeoordelingen vóór en na overdracht uit te voeren, het eindgebruik en de naleving door de eindgebruiker te controleren en bij te dragen tot robuustere nationale controlesystemen — in overeenstemming met de criteria van artikel 5 van het gemeenschappelijk standpunt van de EU. Ze ondersteunen ook rechtstreeks de bredere veiligheids- en ontwikkelingsprioriteiten van de EU door het risico op omleiding te verminderen, de transparantie te verbeteren en de verslagleggingscapaciteit in het kader van het WHV, het VN-actieprogramma inzake SALW en de wapenembargoregelingen van de VN-Veiligheidsraad te vergroten.

1.1.1 Marktanalyse

De meeste staten beschikken niet over speciale voorraadbeheersystemen die specifiek zijn ontworpen voor het beheer van conventionele munitie. In veel contexten vertrouwen de nationale autoriteiten op geïmproviseerde of ontoereikende systemen — zoals papieren registers, Excel-spreadsheets of algemene logistieke software, platforms voor de registratie van vuurwapens, of door donoren geleverde oplossingen — die niet geschikt zijn voor het beoogde doel als het gaat om de complexe eisen van het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus. Bij deze alternatieven ontbreken vaak belangrijke technische functies zoals het volgen van het gebruik op het niveau van loten, het beheer van de compatibiliteitsgroepen, de classificatie van explosiegevaar, vergunningen voor explosiegrenswaarden en bewaking van de toestand. Als gevolg daarvan schieten ze tekort bij het ondersteunen van inspanningen om onbedoelde explosies, omleiding en accumulatie van overschotten te voorkomen en beperken, en bij het delen van informatie, onder meer met het oog op tracering en internationale verslaglegging.

Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen wapenregisters en systemen voor het beheer van munitievoorraden. Wapenregisters zijn over het algemeen gericht op eigendom, identificatie, en overdrachtscontrole, terwijl munitie, die een verbruiksgoed en beperkt houdbaar is, en vaak in bulk wordt opgeslagen, een veel gedetailleerder en dynamischer systeem vereist. Doeltreffende munitiebeheersystemen moeten de technische specificaties (kaliber, type, lotnummer, netto equivalente hoeveelheid), de opslaggegevens (locatie, compatibiliteitsgroep, indeling in gevarencategorieën), de bewakingsresultaten, bruikbaarheidsstatus, verplaatsingsgeschiedenis en verwijderingsacties volgen. Deze bredere dataset is niet alleen van essentieel belang voor veilige hantering en operationele planning, maar ook voor bewaking, detectie van verliezen, levenscyclusprognoses en financiële planning.

Een aantal bestaande digitale instrumenten ⁽¹⁾ biedt gedeeltelijke oplossingen voor het voorraadbeheer en de registratie van munitie. Hoewel deze systemen nuttig zijn, zijn ze in de eerste plaats ontworpen voor SALW en aanverwante munitie. Als gevolg hiervan worden bredere categorieën conventionele munitie vaak uitgesloten, en ontbreken belangrijke functies zoals integratie met bewakingsgegevens, indeling in compatibiliteitsgroepen, gevarenetikettering of tracering gedurende de volledige levenscyclus. Deze beperkingen verminderen het nut van deze instrumenten voor een alomvattend beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus aanzienlijk, en belemmeren hun vermogen om procedures voor risicogebaseerde besluitvorming of planning te ondersteunen.

⁽¹⁾ Bijvoorbeeld ArmsTracker, SAM (Software for Control of Inventory of Firearms and Ammunition — software voor voorraadcontrole van vuurwapens en munitie) en Armas (Arms Registration and Management System — systeem voor registratie en beheer van wapens).

Het AIMS/SIMS-softwarepakket is daarentegen speciaal ontworpen om te voldoen aan het volledige spectrum van eisen voor veilig, beveiligd en duurzaam beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus. AIMS/SIMS vergemakkelijkt het tijdig traceren van alle soorten munitie op lotniveau, integreert bewakingsgegevens, en ondersteunt de indeling in compatibiliteitsgroepen, de indeling in gevarencategorieën en de afstemming op internationale normen. Het systeem is schaalbaar, aanpasbaar aan nationale werkstromen en ontworpen om te werken op meerdere locaties onder nationale controle. Van cruciaal belang is dat het AIMS het traceren van basisvoorraden omvormt tot een strategisch instrument dat de nationale autoriteiten beter in staat stelt om de nationale voorraad te plannen, de veiligheid en beveiliging ervan te verbeteren, het vermogen te vergroten om gegevens over omgeleide munitie te verzamelen en te analyseren, informatie te delen (onder meer over omleiding en illegale handel) en internationale verbintenissen op het gebied van non-proliferatie en wapenbeheersing na te komen door middel van het geïntegreerde gebruik van multifunctionele realtime gegevens over munitie.

1.1.2 Alternatieve oplossingen

Algemene logistieke platforms die door individuele staten worden gebruikt, zijn ook gericht op het algemene beheer van activa, maar zijn niet afgestemd op de veiligheids-, beveiligings- en transparantiebehoeften voor conventionele munitie, en zijn niet bedoeld ter ondersteuning van internationale wapenbeheersings- en non-proliferatiedoelstellingen.

AIMS/SIMS daarentegen is speciaal voor dit doel ontworpen, op de IATG afgestemd, en wereldwijd inzetbaar en biedt hiermee een specifieke digitale oplossing om omleidingsrisico's te verminderen, accidentele explosies te voorkomen en de wapenbeheersing en non-proliferatie-inspanningen te versterken.

1.2. AIMS/SIMS-softwareontwikkeling

1.2.1 Eigendom

Om volledige interoperabiliteit en kosteneffectiviteit te waarborgen, worden AIMS en SIMS parallel ontwikkeld met behulp van een gedeelde softwarearchitectuur, die een tweeledige, geïntegreerde oplossing biedt voor twee van de meest complexe uitdagingen op het gebied van het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus. De basis van de AIMS/SIMS-software, met inbegrip van de broncode, blijft eigendom van het GICHD en zijn partner voor softwareontwikkeling. De software wordt kosteloos aan de staten verstrekt.

Vanwege de complexiteit van de installatie — met name de initiële invoer van gegevens en de aanpassing aan nationale procedures en werkstromen — zal het GICHD echter elk land ondersteunen bij het installeren en aanpassen van de software om een correcte en doeltreffende ingebruikname te waarborgen. Na installatie wordt de nationale versie van de AIMS/SIMS-software eigendom van het partnerland. Noch het GICHD, noch derden hebben toegang tot het nationale systeem, tenzij dit vereist is en het land zelf toegang heeft verleend via een toegangspoort om bugs te herstellen of updates te installeren. Deze aanpak volgt het model van software-eigendom dat is gekozen voor het Information Management System for Mine Action (informatiebeheersysteem voor mijnenbestrijding) van het GICHD.

1.2.2 Tijdpad, mijlpalen en financiering van de ontwikkeling

Het AIMS/SIMS-initiatief is sinds 2022 in ontwikkeling. Het eerste proof of concept werd tussen 2022 en 2023 uitgevoerd met financiering van het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken, Gemeenebestzaken en Ontwikkelingssamenwerking. In deze fase werd het conceptuele kader voor het voorraadbeheersysteem ontwikkeld met input van de Technical Review Board (Raad voor technische evaluatie) van het IATG en werd via een openbare aanbesteding een ervaren bedrijf voor de ontwikkeling van logistieke software geselecteerd om het prototype van de software te produceren.

In 2023 heeft Bosnië en Herzegovina om internationale steun verzocht om de veiligheid, beveiliging en verantwoordingsplicht voor zijn nationale munitievoorraden te versterken. In reactie hierop heeft het GICHD een project gelanceerd voor het ontwerpen en ontwikkelen van de centrale AIMS-softwarearchitectuur, waarbij Bosnië en Herzegovina als proefland voor testen en validering fungeert. Deze fase werd mogelijk gemaakt door financiële en technische steun van het Zwitserse federaal departement van Defensie, Civiele Bescherming en Sport.

In de loop van 2024 heeft het GICHD in nauwe samenwerking met een speciale technische werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van gemandateerde ministeries en agentschappen, een uitgebreide oefening inzake gebruikerseisen uitgevoerd. Tijdens het proces van de vaststelling van gebruikerseisen werd duidelijk dat er naast het voorraadbeheer een extra software-hulpmiddel nodig is om bewakingsgerelateerde informatie te beheren. Als gevolg daarvan werd de uiteindelijke softwarearchitectuur opnieuw ontworpen om zowel AIMS als SIMS te omvatten, ontwikkeld in overeenstemming met de IATG, en ingericht op het versterken van het vermogen van de nationale autoriteiten in Bosnië en Herzegovina om omleiding te voorkomen, de verantwoordelijkheid te versterken, en bredere wapenbeheersings- en non-proliferatiedoelstellingen te bevorderen.

In 2025 wordt gewerkt aan fondsenwerving ter ondersteuning van de voltooiing van de AIMS/SIMS-softwarepakketten, met inbegrip van de validering ervan, de ontwikkeling van opleidingsmateriaal en -middelen voor ingebruikname, en de voorbereiding voor de uitrol in Moldavië. In de tussentijd heeft het GICHD de voorbereidende werkzaamheden ondersteund om ervoor te zorgen dat de technische informatie en gegevens die nodig zijn voor de goede werking van het AIMS en het SIMS beschikbaar zijn, met bijzondere aandacht voor het mogelijk maken van nauwkeurige identificatie van munitie met het oog op het voorkomen van omleiding, verificatie van eindgebruikers en internationale rapportage. Bosnië en Herzegovina wordt geacht een alomvattende boekhouding van zijn nationale munitievoorraad te voeren om ervoor te zorgen dat de in AIMS ingevoerde gegevens nauwkeurig en volledig zijn. Zodra de softwareontwikkeling is afgerond (naar schatting 18 maanden na bevestiging van de financiering), zal AIMS/SIMS volledig in gebruik worden genomen in Bosnië en Herzegovina. Dit proefproject zal dienen als een belangrijke validering van de functionaliteit van het systeem en zal essentiële lessen opleveren om de uitrol in Moldavië te sturen.

2. DOEL, DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN VAN HET PROJECT

2.1 Algemeen doel

Het project heeft tot doel het veilige, beveiligde en duurzame beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus onder nationale zeggenschap en controle in BiH en Moldavië te vergemakkelijken via de invoering en het duurzame gebruik van het AIMS/SIMS-softwarepakket. Dit project zal bijgevolg de uitvoering van het mondiaal kader en andere relevante EU- en internationale wapenbeheersings- en non-proliferatie-instrumenten ondersteunen. Het project strekt niet tot ondersteuning of versterking van de gevechts- of operationele capaciteit van strijdkrachten. Het toepassingsgebied is strikt afgebakend en beslaat uitsluitend wapenbeheersing, non-proliferatie en de voorkoming van omleiding.

2.2 Specifieke doelstellingen

Om dit doel te bereiken, heeft het project de volgende doelstellingen:

Doelstelling 1: ontwikkelen, verfijnen en uitrollen van de AIMS/SIMS-software in BiH en Moldavië als schaalbaar, op de IATG afgestemd instrument waarmee nationale autoriteiten munitie veilig, beveiligd en verantwoordbaar kunnen beheren en zo het risico op omleiding en onbedoelde explosies kunnen beperken.

Doelstelling 2: verbeteren van de organisatorische capaciteiten van de nationale autoriteiten van BiH en Moldavië voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus via de invoering, de integratie en het duurzaam gebruik van het AIMS/SIMS-softwarepakket, ter ondersteuning van nationaal zeggenschap, duurzame uitvoering en de voorkoming van omleiding.

Doelstelling 3: via de invoering ervan door BiH en Moldavië de AIMS/SIMS-software en de afstemming ervan op het mondiale kader en relevante EU- en internationale initiatieven voor wapenbeheersing (met name het WHV en het VN-actieprogramma) bevorderen met betrekking tot doelen als voorkoming van omleiding, traceren van illegale munitie, toezicht op het eindgebruik, en munitieveiligheid.

3. VERWACHTE RESULTATEN EN OUTPUTS

3.1 **Resultaat 1:** een volledig ontwikkeld AIMS/SIMS-softwarepakket dat een digitale oplossing biedt voor een veilig, beveiligd en duurzaam voorraad- en bewakingsbeheer van conventionele munitie, waardoor de voorkoming van omleiding, de tracering van illegale munitie, het toezicht op het eindgebruik en de munitieveiligheid worden versterkt.

3.1.1 Activiteiten

- De AIMS/SIMS-software ontwikkelen als een modulaire, IATG-conforme reeks instrumenten voor voorraadbeheer en bewaking van conventionele munitie, afgestemd op de IATG.
- Een volledig uitvoeringspakket samenstellen dat onder meer bestaat uit opleidingsmateriaal, gebruikershandleidingen en integratieprotocollen, om de nationale uitrol en duurzaamheid op lange termijn te ondersteunen.
- Documentatie en operationele protocollen voor de AIMS/SIMS-software ontwikkelen door de architectuur, gebruikershandleidingen en protocollen voor data-invoer van de software te documenteren.

Belangrijkste mijlpaal: ontwikkeling van de AIMS/SIMS-software.

3.2 **Resultaat 2:** verbeterde organisatorische capaciteit van BiH en Moldavië voor het voorraadbeheer en de bewaking van munitie gedurende de hele levenscyclus, in overeenstemming met de IATG.

3.2.1 Uitvoeringsfase A: contact en projectinitiëring

- Een formeel verzoek ontvangen van of een overeenkomst sluiten met BiH en Moldavië om de nationale inspanningen op het gebied van wapenbeheersing, non-proliferatie en de voorkoming van omleiding te versterken door middel van de invoering van de AIMS/SIMS-software.
- Een nationale werkgroep van deskundigen (de “werkgroep”) oprichten om de uitvoering van het project in BiH en Moldavië te begeleiden en te overzien.
- De gelegenheid creëren voor een technische planningsworkshop met de werkgroep en andere belanghebbenden om de uitvoeringstaken vast te stellen en een gedetailleerd werkplan voor de uitvoering van het project op te stellen.
- De werkgroep en bevoegde nationale autoriteiten bewust maken van en opleiden in het voorraadbeheer van munitie en het gebruik van de AIMS/SIMS-software voor de voorkoming van omleiding, de tracering van illegale munitie, het toezicht op het eindgebruik en munitieveiligheid.

Belangrijkste mijlpaal: ondertekening van de partnerschapsovereenkomst met BiH en Moldavië.

3.2.2. Uitvoeringsfase B: ontwikkeling van het regelgevings- en technisch kader

- De nationale regelgevings-, procedurele en technische grondslagen vaststellen die nodig zijn om de AIMS/SIMS-software in te voeren en te onderhouden.
- De werkgroep ondersteunen bij de ontwikkeling en goedkeuring van een technische bestandenlijst voor munitie en een geconsolideerde nationale munitiedatabank ter ondersteuning van gestandaardiseerde inventarisatie- en bewakingsprocessen.

- De werkgroep ondersteunen bij het in kaart brengen en documenteren van alle bestaande werkstromen en procedures in verband met inventarisatie, registratie en bewaking.
- Samenwerken met de werkgroep om de aanpak voor de integratie van de AIMS/SIMS-software in bestaande systemen (bijvoorbeeld algemene logistieke software) vast te stellen, te documenteren en goed te keuren.
- De behoeften qua hardware en software voor de nationale uitrol in kaart brengen. De nationale autoriteiten in BiH en Moldavië ondersteunen bij het zoeken naar aanvullende financiering, indien nodig, voor de aankoop van hardware en software.
- Technisch advies en operationele bijstand verlenen bij de volledige inventarisering van conventionele munitie.

Belangrijkste mijlpaal: goedkeuring door de bevoegde nationale autoriteiten in BiH en Moldavië van de technische bestandenlijst voor en de databank van munitie, en van de proceskaarten.

3.2.3 Uitvoeringsfase C: systeemintegratie en opleiding

- De AIMS/SIMS-software installeren op de nationale platformen voor gegevensopslag van BiH en Moldavië, met waarborging van een veilige configuratie.
- Gestructureerde opleidingen en begeleiding bieden aan de vereiste gebruikers.
- Op verzoek helpen bij het opschonen van data en de integratie ervan in de AIMS/SIMS-software.

Belangrijkste mijlpaal: software-installatie en data-integratie in de AIMS/SIMS-software.

3.2.4 Uitvoeringsfase D: capaciteitsopbouw en duurzaamheid van systemen

- Opfriscursussen, begeleiding en overdracht/overname-ondersteuning bieden aan nieuw aangesteld personeel.

Belangrijkste mijlpaal: systeem duurzaam ingebed in de nationale structuren.

3.3 Resultaat 3: bevordering, via de uitvoering ervan in BiH en Moldavië, van het AIMS/SIMS-project en de afstemming ervan op het mondiale kader en relevante EU- en internationale initiatieven voor wapenbeheersing (met name het WHV en het VN-actieprogramma).

3.3.1 Activiteiten

- Ten minste twee nevenevenementen organiseren op internationale en regionale wapenbeheersingsconferenties om het AIMS/SIMS-project en de afstemming ervan op het mondiale kader en de EU-SALW-strategie te bevorderen.
- Voorlichtingsmateriaal ontwikkelen en verspreiden dat illustreert hoe het AIMS/SIMS-project bijdraagt tot de uitvoering van het mondiale kader en de doelstelling van de EU en, bij uitbreiding, de VN inzake wapenbeheersing (zoals de voorkoming van omleiding, het toezicht op het eindgebruik en transparantie).
- Specifieke webinars houden voor technische deskundigen, nationale autoriteiten en regionale partners over de rol van voorraadbeheer en -bewaking en het veilige, beveiligde en duurzame beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus.

- Ondersteunend advies verlenen aan BiH en Moldavië om te tonen hoe het AIMS/SIMS-project data kan opleveren voor de rapportage in het kader van het mondiale kader, het WHV, het VN-actieprogramma en andere instrumenten.
- Intercollegiaal leren aanmoedigen door lessen uit de uitvoering van het AIMS/SIMS-project door BiH en Moldavië te delen met andere geïnteresseerde staten.

Belangrijkste mijlpaal: bevordering van het AIMS/SIMS-project tijdens de regionale bijeenkomsten (in 2026 en 2027) van het Bureau van de Verenigde Naties voor ontwapeningszaken (Unoda) over het mondiaal kader, tijdens de bijeenkomst van staten over het mondiaal kader in 2027, tijdens bijeenkomsten van het actieprogramma inzake SALW, en tijdens andere relevante internationale, regionale en subregionale bijeenkomsten.

4. TECHNISCH UITVOEREND AGENTSCHAP

Het in Genève (Zwitserland) gevestigde Internationaal Centrum voor humanitaire mijnopruiming van Genève (GICHD) is wereldwijd actief in partnerschap met nationale autoriteiten voor mijnbestrijding en munitiebeheer, exploitanten, de VN en andere actoren. In 2024 was het centrum actief in meer dan veertig landen en gebieden. Het GICHD streeft ernaar de risico's voor gemeenschappen te verminderen die worden gevormd door explosieven allerhande: landmijnen, clustermunities, ontplofbare oorlogsresten en onveilig en onbeveiligd beheerde conventionele munitie.

Het adviesteam voor munitiebeheer (het “adviesteam”), dat in januari 2019 is opgericht als gezamenlijk initiatief van Unoda en het GICHD, ondersteunt de operationalisering van het VN-programma SaferGuard en verleent technische bijstand aan staten en partners bij het veilige, beveiligde en duurzame beheer van munitie gedurende de hele levenscyclus, in overeenstemming met de IATG. Sinds zijn oprichting heeft het adviesteam een positieve staat van dienst opgebouwd op het gebied van het verlenen van technische bijstand aan staten waarvan is vastgesteld dat zij risico lopen en aan andere partners bij het veilige en beveiligde beheer van munitie, in overeenstemming met de IATG.

Het GICHD heeft een unieke missie om de risicovermindering met betrekking tot explosieven te ondersteunen en te professionaliseren, en innovatieve en duurzame oplossingen op maat te bevorderen. Via zijn dienstverleningslijnen, thematische deskundigheid en geografische benaderingen richt het centrum zich voornamelijk op werkzaamheden aan het begin van het proces, waarbij het nationale autoriteiten helpt verantwoordelijkheid te nemen voor hun programma's en zich concentreert op de ontwikkeling van passende strategieën, normen en beheerskaders. In tegenstelling tot organisaties die zich voornamelijk richten op de uitvoering ter plaatse of belangenbehartiging op hoog niveau, slaat het GICHD een brug tussen de praktijk en het beleid over het hele spectrum van mijnbestrijding en munitiebeheer, van de ontwikkeling van internationale normen en standaarden tot de verlening van op maat gesneden ondersteuning in het veld voor nationale autoriteiten. Het GICHD plaatst strategieën en normen in hun context, met name door middel van nauwe samenwerking met getroffen staten, en zorgt er zo voor dat mondiale kaders relevant, praktisch en onder nationale zeggenschap blijven.

In combinatie met zijn unieke vermogen om overheden, VN-agentschappen, ngo's, de academische wereld en de particuliere sector te verenigen, speelt het GICHD een kritieke rol bij het op één lijn brengen van de operationele realiteit en de veranderende beleidskaders, door te zorgen voor samenhang, aanpassingsvermogen en een blijvende invloed op gemeenschappen die te lijden hebben onder explosieven.

5. AFSTEMMING OP HET EU-BELEID

Dit project ondersteunt rechtstreeks meerdere EU-beleidskaders.

5.1 EU-strategie tegen handvuurwapens en lichte wapens

Het AIMS/SIMS-project komt rechtstreeks tegemoet aan de kwestie die de kern vormt van de EU-SALW-strategie, namelijk dat “[g]ebrekkige beveiliging van voorraden [...] er in grote mate aan bijdraagt dat wapens en munitie op de illegale markt terechtkomen”. Door te voorzien in robuuste digitale capaciteiten voor voorraadbeheer versterkt het AIMS/SIMS-project de beveiliging van voorraden en draagt het bij aan de toezegging van de EU om de toepassing van internationale normen en richtsnoeren zoals de IATG te bevorderen. De realtime opvolgings- en verantwoordingsfunctionaliteiten helpen omleiding te voorkomen en te herkennen door uitgebreide informatie over munitiebewegingen en opslagomstandigheden bij te houden.

5.2 Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de EU betreffende wapenuitvoer

Het in 2025 geactualiseerde gemeenschappelijk standpunt van de EU sluit rechtstreeks aan op de capaciteiten van de AIMS/SIMS-software op meerdere prioritaire gebieden. Het AIMS/SIMS-project draagt bij aan de toezegging van de Raad om de tracering te verbeteren en bevordert de transparantie van de toeleveringsketens, waardoor het risico op omleiding tijdens een overdracht tot een minimum wordt beperkt. Het systeem vergemakkelijkt de verificatie van en het toezicht op eindgebruikers als instrument om omleiding te voorkomen, door daartoe de essentiële informatie te verstrekken. Het AIMS/SIMS-project ondersteunt rechtstreeks de capaciteitsopbouw van derde landen op alle gebieden van munitievoorraadbeheer.

5.3 Mondiaal kader voor het beheer van conventionele munitie gedurende de hele levenscyclus

Voorraadbeheer is een basisvereiste voor de uitvoering van de doelstellingen van het mondiaal kader. De AIMS/SIMS-software draagt rechtstreeks bij tot de verwezenlijking van doelstelling 4 door de capaciteiten van de nationale autoriteiten op het gebied van het beheer van munitie gedurende de hele levenscyclus te verbeteren door middel van geïntegreerde plannings-, rapportage- en opruimingsfunctionaliteiten. Het AIMS/SIMS-project en de bijbehorende SIMS-software bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen 5, 6 en 7 door te voorzien in systematische bewakings- en risicoverminderingprocedures en alomvattende systemen voor voorraadbeheer. Het platform versterkt ook de doelstellingen 8, 9 en 11 door transparantie van de toeleveringsketen te bevorderen, het toezicht op eindgebruikers te ondersteunen en de markerings- en traceringscapaciteiten te verbeteren.

5.4 Wapenhandelsverdrag (WHV)

De AIMS/SIMS-software ondersteunt de uitvoering van het WHV door nauwkeurigere rapportage over munitievoorraden en -bewegingen mogelijk te maken, door het toezicht op eindgebruikers te faciliteren via uitgebreide traceringscapaciteiten, en door te voorzien in de documenteringsinfrastructuur waarmee invoerende staten kunnen aantonen dat zij zich inzetten voor de voorkoming van omleiding en verantwoordingsplichtig munitiebeheer.

5.5 Actieprogramma van de Verenigde Naties inzake SALW

Het AIMS/SIMS-project bevordert de kernverbintenissen van het VN-actieprogramma inzake voorraadbeheer en -beveiliging door te voorzien in de technologische basis voor doeltreffend voorraadbeheer. De geïntegreerde aanpak van het systeem met betrekking tot voorraadbeheer en traceringscapaciteiten sluit naadloos aan bij de nadruk die in het VN-actieplan wordt gelegd op het voorkomen van illegale handel door middel van betere voorraadbeveiliging. De AIMS-software stelt staten in staat gedetailleerde informatie bij te houden en verantwoordingsmaatregelen te handhaven die de basis vormen van verantwoord voorraadbeheer in het kader van het VN-actieprogramma.

5.6 Instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI) — Europa in de wereld — Verordening (EU) 2021/947

Het AIMS/SIMS-project draagt rechtstreeks bij tot de doelstelling als bedoeld in bijlage II, punt 6, g), van de NDICI-verordening⁽²⁾, door te dienen als hoeksteen van verantwoorde governance op het gebied van wapen- en munitiebeheer. Het systeem bevordert maatregelen op het gebied van goede governance en verantwoordingsplicht die toepasselijk zijn voor democratisch gecontroleerde defensie- en veiligheidstroepen. Door de uitvoering van het AIMS/SIMS-project in nabuurschapslanden te ondersteunen, bevorderen NDICI-investeringen de hervorming van de veiligheidssector, die bijgevolg doeltreffendere, democratischere en meer verantwoordbare veiligheidsinstrumenten voor duurzame ontwikkeling en vrede kan bieden.

6. ZICHTBAARHEID VAN DE EU

Het GICHD neemt alle passende maatregelen om bekend te maken dat de Europese Unie beide projecten volledig financiert. Deze maatregelen worden uitgevoerd overeenkomstig de richtsnoeren inzake EU-zichtbaarheid⁽³⁾.

Het GICHD waarborgt zodoende de zichtbaarheid van de EU-bijdrage met passende profilering en publiciteit, waarin de rol van de EU wordt benadrukt, de transparantie van haar optreden wordt gegarandeerd en bekendheid wordt gegeven aan de redenen voor het besluit, de steun van de EU voor het besluit en de resultaten van die steun. Op het door het project geproduceerde materiaal is de vlag van de EU duidelijk zichtbaar, overeenkomstig de richtsnoeren van de EU voor het juiste gebruik en de juiste weergave van de vlag.

⁽²⁾ Verordening (EU) 2021/947 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juni 2021 tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking — Europa in de wereld, tot wijziging en intrekking van Besluit nr. 466/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU) 2017/1601 en Verordening (EG, Euratom) nr. 480/2009 van de Raad (PB L 209 van 14.6.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

⁽³⁾ "Communicating and raising EU visibility: Guidance for external actions" (juli 2022 - geactualiseerd in juli 2024).

Aangezien de voorgenomen activiteiten sterk verschillen qua reikwijdte en aard zal een veelheid aan promotie-instrumenten worden gebruikt, waaronder de media, websites, sociale media, en informatie- en promotiemateriaal waaronder infographics, folders, nieuwsbrieven, persmededelingen en andere instrumenten, naargelang het geval. Het GICHD zal de steun van de EU uitdrukkelijk erkennen in alle relevante GICHD-publicaties, met inbegrip van het jaarverslag, of andere publicaties in verband met de subsidie, waarbij de schijnwerpers worden gericht op de door het voorstel ondersteunde werkzaamheden. Het GICHD zal de EU-vertegenwoordigers de gelegenheid bieden om te spreken op relevante evenementen, workshops of fora die (mee) door het GICHD worden georganiseerd, in erkenning van hun inzet en partnerschap. Publicaties, openbare evenementen, campagnes en aangekocht materiaal worden voorzien van de visuele identiteit van het project.
